

15^{ον}. Σύμφωνον τὸ δέκατον πέμπτον ἄρθρον μὲ τὸν νόμον, ἡ τοπικὴ συνήθεια εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν νόμον.

16^{ον}. Ἡ συνήθεια τοῦ τόπου σύμφωνος μὲ τὸν νόμον ὥς πρὸς τὴν προῖκα τῶν ὑπάνδρων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν προνόμια προτιμήσεως ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν συζύγων των, περὶ δὲ ἀνικάνου καὶ ἀνηλίκου δὲν συνέβη ποτὲ τοιοῦτόν τι. Οἱ δὲ προμηθεύσαντες χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν τινὸς ἀκινήτου, δὲν ἔχουν δικαίωμα προτιμήσεως ἐπ' αὐτό. Ἀλλ' οἱ δανεισταὶ ὅλοι χαίρουν τὸ ἴδιον δικαίωμα. Περὶ δὲ προτιμήσεως τοῦ κράτους, ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα δὲν συνέβησαν, τὰ ἀγνοεῖ ἡ τοπικὴ συνήθεια, οὔτε δὲ προνόμια προτιμήσεως ἔχει ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὰ δικαιώματα εἶναι ἀρχαιότερα, ἀλλ' ὅλοι καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ὕστεροι δανεισταὶ χαίρουν τὰ ἴδια προνόμια, ὅποιος δὲ ἔχει κτῆμα ὑποθηκασμένον καὶ νέμεται αὐτὸ διὰ τῆς κατοχῆς, κατὰ τὴν τοπικὴν λέξιν πακτωσίας λεγομένης, αὐτὸς ἔχει δικαίωμα προτιμήσεως ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους δανειστάς.

Ἐν Νάξῳ τὴν 20 Νοεμβρίου 1833

Εὐπειθέστατοι

Οἱ τοπικοὶ δημογέροντες τῆς πόλεως Νάξου

Χρυσανθος Σομμαρίπας

Ἀνδρόνικος μπαζ<ε>γος

I. μπαρότζης

(T.Σ.)

Γεώργιος

3. ΣΥΡΑ

Ἀριθ. 358

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Σύρα τῇ 24 Ὀκτωβρίου

Πρὸς

1833

Τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης

Ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπ'

B. Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας

ἀριθ. 1133 Ἐγκυκλίον της

Ἡ ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀρ. 1133 Ἐγκυκλίου τῆς B. ταύτης Γραμματείας ἀναφορικῶς τῶν 16 ζητημάτων της.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1133 Ἐγκυκλίου τῆς B. ταύτης Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας σπεύδει ἡ Δημογεροντία αὕτη νὰ καθυποβάλῃ τὰ εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐπικρατοῦντα ἔθιμα, ἀναφορικῶς εἰς τὰ ἐν τῇ ῥηθείῳ Ἐγκυκλίῳ ἐπισυναπτόμενα ζητήματα.

A^{ον} Οἱ ἐπίτροποι τῶν ὀρφανῶν, ἂν ᾗτον ξένοι, ἐλάμβανον σχεδὸν πάντοτε μι-

κράν τινα ἀμοιβήν ἐτησίως διὰ τὰς ἐργασίας καὶ φροντίδας των ἂν ἦτο συγγενεῖς, πολλὰ ὀλίγοι ἐκ τούτων ἐλάμβανον τὴν ἀμοιβήν.

Β^{ον} Ὅποταν ἀπέθνησκεν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἦτο περισσότερον ἀπὸ ἓνας ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐνήλικος, ὁ πρωτότοκος μόνον ἐλάμβανεν τὴν ἐπιτροπείαν, ἂν ἐνεκρίναιτο παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν συγγενῶν. Ὅταν δὲ δὲν ἦτον κανεὶς ἀδελφὸς ἐνήλικος ἱκανός, τότε ὁ Ἐπίσκοπος, ὅστις ἐπαγρυπνοῦσε ὁμοῦ μὲ τοὺς συγγενεῖς διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ὀρφανῶν, ἐκλεγεν ἓνα ἐκ τῶν συγγενῶν τῶν ἀνηλίκων ἢ, ἂν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος ἱκανός, ἐκλεγεν ἓνα ξένον ἐπίτροπον.

Γ^{ον} Ὅποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτον ὁ ἐπίτροπος, ἐφρόντιζεν ἀπεριορίστως διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἀνηλίκων, ὅταν δὲν ἐπεξοῦσε κανεὶς τῶν γονέων, καθότι ὅταν ἐπεξοῦσε ἐφρόντιζεν αὐτός· ὅταν δὲ ἐπρόκειτο νὰ ἐκποιηθῶσι κτήματα ἀκίνητα τῶν ἀνηλίκων, δὲν ἠδύνατο ὁ ἐπίτροπος μόνος του νὰ τὸ ἐνεργήσῃ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως ἢ τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, τοῦτέστιν τοῦ προεστοῦ.

Δ^{ον} Κατὰ τὴν συνήθειάν μας δὲν ἐγνωρίζοντο ἄνηβα καὶ ἔφηβα ἐθεωροῦντο δὲ ὡς ἀνήλικα μόνον τὰ ὀρφανὰ μέχρι τῶν 16 χρόνων τῆς ἡλικίας των, καὶ ἕως ταύτην τὴν ἐποχὴν ἐπειτροπεύοντο. Παρελθουσῶν δὲ τῶν 16 χρόνων τῆς ἡλικίας των, ἐλευθερώνοντο ἀπὸ τὴν ἐπιτροπείαν καὶ ἐλάμβανον ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων των καὶ περὶ τῆς ἀγωγῆς των· ἐπομένως δὲν ἐγνώριζεν ἡ συνήθειά μας τοὺς κηδεμόνας.

Ε^{ον} Μὲ τὸ συνοικέσιον ἐσχηματίζετο ἑταιρεία μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἦτον νὰ θεωρῶνται ὡς κοινὰ ὅλα τὰ κέρδη καὶ αἰζημίαι τῆς οἰκογενείας· ἐπομένως, τόσον ὁ πατήρ ὅσον καὶ ἡ μήτηρ ἐχαίροντο ἐπίσης τὰ δικαιώματα τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων τέκνων των μόνον, καθότι ἀφοῦ αὐτὰ ἐγίνοντο ἐνήλικα, ἔπαιεν ἡ πατρικὴ ἐξουσία. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἑνὸς τούτων ἐδιωρίζετο σχεδὸν πάντοτε εἰς ἐπίτροπος ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων τέκνων, ὅστις διεμοίραζε μὲ τὸν ἐπιζήσαντα σύζυγον ὅλην τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τῆς οἰκογενείας, ἀφοῦ πρῶτον ἀφαιροῦσε ἀπὸ αὐτὴν τὸ μερίδιον τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν προῖκα τῆς γυναικός, διότι ὁ ἐπιζήσας σύζυγος ἔχαιρε τὸ δικαίωμα νὰ κληρονομᾷ τὴν ἡμίσειαν περιουσίαν τῆς οἰκογενείας, τὴν δὲ ἄλλην ἡμίσειαν τὴν ἐκληρονόμουν ὅλα τὰ τέκνα ὁμοῦ. Ἐχαιρε πρὸς τοῦτοις ὁ ἐπιζήσας σύζυγος τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔτρεφεν αὐτὰ καὶ ἐπαγρυπνοῦσε καὶ διὰ τὴν ἀγωγήν των· ὅταν ὁμως δὲν ἐξαρκοῦσε τὸ μερίδιον τῶν ὀρφανῶν πρὸς ζωάρκειαν των, τότε ὁ ἐπιζήσας σύζυγος ἦτον εἰς χρέος νὰ τὰ τρέφῃ ἐκ τῶν ἰδίων.

ΣΤ^{ον} Ἡ συνήθειά μας δὲν γνωρίζει παντάπασι τὰ κυρίως λεγόμενα χρημάτια

(*Peculia*), ἐπὶ δὲ τῶν προκλήσεων κατὰ κληρονομίαν ἢ δωρεὰν τῶν ἀνηλίκων ὑπεξουσίων τέκνων, ἐχαίροντο ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας· μετὰ δὲ τὴν ἐνηλικιότητα, τοῦτέστιν μετὰ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας τοῦ τέκνου, ἐπειδὴ ἔπαυεν ἡ πατρικὴ ἐξουσία, ἐλάμβανεν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῆς κληρονομίας ἢ δωρεᾶς, ἐὰν ὑπῆρχεν, καθὼς καὶ εἰς ὅτι ἄλλο ἐκέρδιζε ἢ ἀποκτιοῦσε.

Ζ^{ον} Κατὰ τὴν συνήθειάν μας ἡ πατρικὴ ἐξουσία παύει μετὰ τὴν ἐνηλικιότητα τῶν τέκνων, τοῦτέστι μετὰ τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Η^{ον} Ὅταν υἱοθετᾶται τέκνον, ὁ υἱοθέτης χαίρειται μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν τυχὸν ἤθελεν ἔχει ὁ υἱοθετούμενος, καθ' ὅτι ἡ κληρονομία ἀνήκει εἰς τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς του· ὁ δὲ υἱοθετούμενος χαίρει τὸ δικαίωμα τῆς κληρονομίας ἐπὶ τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ υἱοθέτης ἤμπορεῖ νὰ τῷ σημειώσῃ ὡς προῖκα εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς υἱοθεσίας καὶ τίποτε περισσότερον· μάλιστα ὁ υἱοθέτης δὲν ἤμπορεῖ νὰ προικήσῃ τὸν υἱοθετούμενον εἰμὴ μὲ κτήματα ἀποκτηθέντα παρ' αὐτοῦ καὶ κληρονομηθέντα παρὰ τῶν γονέων, καθότι μετὰ τὸν θάνατόν του αὐτὰ κληρονομοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς.

Θ^{ον} Ὁ νομεὺς ἐνὸς ἀκινήτου κτήματος διὰ τριάκοντα χρόνους κατὰ συνέχειαν χωρὶς νὰ ζητηθῇ ἀπεκαθίστατο ἰδιοκτήτης, ἐκτὸς ὅταν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος ἦτον αἰχμάλωτος, καθότι ἐδύνατο ὅταν ἐλευθερώνητο νὰ μεταποκτήσῃ τὸ κατεχόμενον κτῆμα του, ἂν ἤθελαν ἦσθαι ἀπερρασμένοι οἱ τριάκοντα χρόνοι παρομοίως ἐφυλάττετο καὶ διὰ τὰς δουλείας.

Ι^{ον} Ἐκτὸς τῆς συγκαταθέσεως τῶν μερῶν καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος, ἡ συνήθειά μας ἀπαιτοῦσε διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος ἡ ἀγορά, νὰ γίνεται ἐπὶ τοῦ Μνήμονος πρᾶξις περὶ αὐτῆς καὶ νὰ δημοσιεύεται πρὸς τούτοις διὰ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς διὰ τοῦ κήρυκος, ἄλλως ἢ ἐκποίησις ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνίσχυρος.

ΙΑ^{ον} Ἡ συνήθειά μας συμφωνεῖ μὲ τὸν νόμον καθόλα, τόσον διὰ τὰ ἀκίνητα ὅσον καὶ διὰ τὰ κινητὰ πράγματα, τοῦτέστιν ὁ ἰδιοκτήτης διεκδικεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν του, χωρὶς ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν κατέχοντα τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν δι' αὐτὴν ἐπλήρωσεν.

ΙΒ^{ον} Ἡ ἀπόκτησις τοῦ δικαιώματος τῆς δουλείας ἐγένετο διὰ πράξεως ἐπὶ τοῦ Μνήμονος ὡς καὶ διὰ τὴν κυριότητα· ἀλλ' ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν ἐδημοσιεύετο διὰ τοῦ κήρυκος ὡς διὰ τὰς ἐκποιήσεις.

ΙΓ^{ον} Ἡ συνήθειά μας γνωρίζει τὰς *Νομίμους Δουλείας*· μεταξὺ τούτων ὑπερίθμη παλαιῶθεν καὶ τὸ τῆς βοσκῆς δικαίωμα εἰς προσιδιορισμένους τινας ἰδιοκτήτους πετρώδεις τόπους. Οἱ δὲ ποιμένες ἔδιδον κατ' ἔτος εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν τὸ ἀρμεχθὲν διὰ μίαν ἡμέρα γάλα τοῦ ποιμνίου καὶ ἕν ἄρνιον· ἀλλὰ πρὸ ὀλίγων

χρόνων, ἐπειδὴ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν βοσκησίμων τόπων ἐπεριώρισαν τὸ δικαίωμα τῆς βοσκῆς, ἔπαυσεν συγχρόνως καὶ ἡ τοῦ γάλακτος καὶ ἀρνίου δόσις ἐκ μέρους τῶν ποιμένων.

ΙΔ^{ον} Κατὰ τὴν συνήθειάν μας αἱ ὑποθήκαι ἐγίνοντο δι' ἰδιαίτερων ἐγγράφων καὶ διὰ δημοσίων, τοῦτέστιν ἐπὶ Μνήμονος· εἰς περίπτωσιν δὲ συγκρούσεως συμφέροντος τρίτου τινός, ἢ ἐπὶ Μνήμονος γινομένη ὑποθήκη ἴσχυεν, αἱ δὲ ἰδιαίτεροι ἔπιπτον, καὶ οἱ δανεισταὶ τοιούτων ὑποθηκῶν ὁμοῦ μὲ τοὺς δανειστὰς δι' ἀπλῶν ὁμολογιῶν ἐπληρώνοντο ἀναλόγως ἀπὸ ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ χρεώστου (ἐξαιρουμένης τῆς ἐπὶ Μνήμονος ὑποθήκης) χωρὶς διαστολὴν τῆς χρονολογίας τοῦ δανείου των.

ΙΕ^{ον} Διὰ τὰ κινητὰ κτήματα ἐγένετο μόνον ἐνέχυρον κατὰ τὴν συνήθειάν μας.

ΙΣΤ^{ον} Ἐπειδὴ μὲ τὸ συνοικέσιον ἐσχηματίζετο ἔταιρεία μεταξὺ ἀνδρός καὶ γυναικός, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἦτον νὰ θεωροῦνται ὡς κοινὰ ὅλαι αἱ ζημίαι καὶ τὰ κέρδη τῆς οἰκογενείας ὡς εἰς τὸν § ε', ἢ γυναικα δὲν ἔχαιρεν κανὲν προνόμιον ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἀνδρός της διὰ τὴν προῖκα της· ἀλλὰ μάλιστα ἡ προῖκα ἐπλήρωνε τὸ ἥμισυ τῶν ζημιῶν. Τὰ δὲ ἀνήλικα καὶ ἀνίκανα ἐχαίροντο προνόμιον ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἐπιτρόπου των· ὁ προμηθεύσας χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν τινὸς κτήματος δὲν ἔχαιρετο κανὲν προνόμιον ἐπ' αὐτό. Τὸ Κράτος ἐχαίρετο πάντοτε τὸ προνόμιον ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν συνακτῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν διαχειριστῶν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ περισσότεραι τῶν συνηθειῶν τούτων συνίσταντο εἰς γραπτοὺς νόμους τῆς Κοινότητός μας, λεγομένους Καπίτουλα, ἀντίτυπον τῶν ὁποίων διηύθυνεν ἡ Δημογεροντία αὕτη εἰς τὴν Β. ταύτην Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. « 231 » ἀπαντήσεώς της τῶν 12 Ἀπριλίου τ. ε.—

Εὐπειθέστατοι

Οἱ Δημογέροντες Ν. Σύρας.

» Μ. Μακρινίτης

» Κ. Βουνάρος

(Τ. Σ.) » Γ. Ροῦσσοις

» Π. Δαλέζιος

Ὁ Γραμματ
Α. Ρενουάρδ.